

ΟΔΗΓΟΣ
ΒΟΗΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΗΔΕΙΑΣ και ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΧΗΡΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Επεξήγηση των όρων που χρησιμοποιούνται	2
.....	
ΒΟΗΘΗΜΑ ΚΗΔΕΙΑΣ	9
Δικαιούχοι	9
Σε ποιους πληρώνεται	9
Προϋποθέσεις	9
Το ποσό του βοηθήματος	10
Τρόπος πληρωμής	10
Διαβήματα αιτητή	10
Προθεσμία υποβολής της αίτησης	11
Προσφυγές	11
ΣΥΝΤΑΞΗ ΧΗΡΕΙΑΣ	12
Δικαιούχοι	12
Προϋποθέσεις	12
Το ύψος της σύνταξης χηρείας	13
Περίοδος πληρωμής	14
Τρόπος πληρωμής	14
Πληρωμή εφάπαξ ποσού αντί σύνταξης	14
Διαβήματα αιτητή	15
Προθεσμία υποβολής της αίτησης	16
Διπλά δικαιώματα	16
Προσφυγές	16

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στην προσπάθεια για βελτίωση και αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρουν στο κοινό, έχουν ετοιμάσει το ενημερωτικό αυτό έντυπο μέσα από το οποίο ο ενδιαφερόμενος πολίτης καθοδηγείται για τις ενέργειες στις οποίες μπορεί να προβαίνει για την καλύτερη εξυπηρέτησή του καθώς και για την προστασία των δικαιωμάτων του.

Οι πληροφορίες που δίδονται στο έντυπο αυτό είναι για γενική ενημέρωση και δεν αποτελούν ολοκληρωμένη και αυθεντική ερμηνεία των σχετικών Νόμων και Κανονισμών. Σημειώνεται ότι τα όσα αναγράφονται είναι με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και ενδέχεται στο μέλλον να διαφοροποιηθούν.

Επεξήγηση των όρων που χρησιμοποιούνται

Ανήλικος θεωρείται:

- παιδί ηλικίας κάτω των 15 ετών,
- άγαμος γιος ηλικίας μεταξύ 15-25 ετών ο οποίος τυγχάνει τακτικής εκπαίδευσης σε εκπαιδευτικό ίδρυμα ή υπηρετεί τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά,
- άγαμη κόρη ηλικίας μεταξύ 15-23 ετών η οποία τυγχάνει τακτικής εκπαίδευσης σε εκπαιδευτικό ίδρυμα,
- άγαμο παιδί ανεξάρτητα από ηλικία το οποίο είναι μόνιμα ανίκανο για αυτοσυντήρηση.

Ασφαλιστέες αποδοχές:

Το ποσό των αποδοχών του ασφαλισμένου αναφορικά με το οποίο είναι καταβλητέες οι εισφορές.

Ασφαλιστική μονάδα:

Το αποτέλεσμα που προκύπτει από την μετατροπή των πραγματικών και εξομοιούμενων ασφαλιστέων αποδοχών σε ασφαλιστικές μονάδες.

Βασικές ασφαλιστέες αποδοχές:

Το ποσό ασφαλιστέων αποδοχών, το οποίο καθορίζεται κάθε έτος και αυξάνεται με διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου των ασφαλιστέων αποδοχών κατά το προηγούμενο έτος εισφορών σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο αυτού έτος εισφορών.

Βασική Ασφάλιση:

Περιλαμβάνει τις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου μέχρι του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, δηλαδή μέχρι τη μια μονάδα.

Εβδομαδιαία αξία:

Η αποτίμηση της ασφαλιστικής μονάδας σε ασφαλιστέες αποδοχές, με βάση το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Εξαρτώμενο ασφαλισμένου:

- Η σύζυγός του, με την οποία συζεί ή την οποία συντηρεί. Σε περίπτωση που η σύζυγος εργάζεται, εάν η παροχή αφορά θεσμοθετημένη σύνταξη, σύνταξη ανικανότητας ή αναπηρίας με ουσιώδη χρόνο από 1.1.2013, δεν δίνεται αύξηση εξαρτώμενης συζύγου,
- Παιδί ηλικίας κάτω των 15 ετών,
- Άγαμη κόρη ηλικίας μεταξύ 15 και 23 ετών, η οποία τυγχάνει τακτικής εκπαίδευσης,
- Άγαμος γιος ηλικίας μεταξύ 15 και 25 ετών, ο οποίος υπηρετεί τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά ή τυγχάνει τακτικής εκπαίδευσης,
- Παιδί, ανεξάρτητα από ηλικία, το οποίο είναι μόνιμα ανίκανο για αυτοσυντήρηση,
- Ο ανίκανος για εργασία σύζυγος, ο οποίος συντηρείται από τη σύζυγό του,
- Ο γονέας του, ο οποίος είναι ανίκανος για εργασία και συντηρείται από τον/την ασφαλισμένο/η,
- Ο ανήλικος νεότερος αδελφός ή αδελφή του, αν συντηρείται από τον/την ασφαλισμένο/η.

Εξομοιούμενη ασφάλιση:

Ασφαλιστέες αποδοχές για τις οποίες ο ασφαλισμένος δεν έχει υποχρέωση καταβολής εισφορών:

- για οποιαδήποτε περίοδο τακτικής φοίτησης σε εκπαιδευτικό ίδρυμα μετά το 16ο έτος της ηλικίας του,
- για περιόδους θητείας στην Εθνική Φρουρά,
- για περιόδους που λαμβάνει επίδομα ασθενείας, ανεργίας, μητρότητας, πατρότητας, σωματικής βλάβης, ή σύνταξη ανικανότητας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
- για την περίοδο που απουσιάζει από την εργασία του με γονική άδεια.

Κατά τον υπολογισμό του δικαιώματος και του ύψους της θεσμοθετημένης σύνταξης και της σύνταξης χηρείας για θάνατο ασφαλισμένου ο οποίος απεβίωσε κατά ή μετά τη συντάξιμη ηλικία, λαμβάνεται υπόψη εξομοιούμενη ασφάλιση τακτικής εκπαίδευσης, μόνο για περίοδο έξι (6) ετών, δηλαδή μέχρι έξι (6) ασφαλιστικές μονάδες. Τονίζεται ότι, στις περιπτώσεις των υπόλοιπων παροχών λαμβάνεται υπόψη όλη η περίοδος εξομοιούμενης ασφάλισης τακτικής εκπαίδευσης χωρίς περιορισμούς. Ασφαλισμένη γυναίκα, δικαιούται για σκοπούς απόκτησης δικαιώματος σε σύνταξη ή αύξηση του ποσού της σύνταξής της,

για κάθε παιδί που έχει γεννήσει ή έχει υιοθετήσει, εξομοιούμενη ασφάλιση για χρονική περίοδο μέχρι και 156 εβδομάδες μέσα στο διάστημα των 12 χρόνων από τη γέννηση του κάθε παιδιού της για κάλυψη τυχόν κενών στην ασφάλισή της.

Έτος εισφορών:

Για τους μισθωτούς, των οποίων οι αποδοχές καθορίζονται πάνω σε μηνιαία βάση, σημαίνει ημερολογιακό έτος και για τους υπόλοιπους ασφαλισμένους σημαίνει περίοδο πενήντα δύο (52) ή πενήντα τριών (53) εβδομάδων, που αρχίζει την πρώτη Δευτέρα κάθε έτους και λήγει την Κυριακή πριν από την πρώτη Δευτέρα του επόμενου έτους.

Ουσιώδης χρόνος:

Σε σχέση με οποιαδήποτε παροχή, σημαίνει την πρώτη ημέρα από την οποία ένα πρόσωπο θα δικαιούταν την παροχή, εάν υπέβαλλε αίτηση μέσα στην καθορισμένη για την παροχή αυτή προθεσμία.

Περίοδος αναφοράς:

Η περίοδος που αρχίζει στις 5.10.1964 ή εάν ο ασφαλισμένος συμπλήρωσε την ηλικία των 16 ετών μετά τις 3.10.1965, είναι η περίοδος που αρχίζει την πρώτη ημέρα του έτους εισφορών μέσα στο οποίο ο ασφαλισμένος συμπλήρωσε την ηλικία αυτή και λήγει την τελευταία εβδομάδα πριν από εκείνη η οποία περιλαμβάνει την ημερομηνία που αποκτά δικαίωμα σε σύνταξη (ουσιώδης χρόνος). Η πιο πάνω περίοδος αρχίζει στις 7 Ιανουαρίου 1957 ή την πρώτη ημέρα του έτους εισφορών μέσα στο οποίο ο ασφαλισμένος συμπλήρωσε την ηλικία των 16 ετών οποιαδήποτε από τις δύο ημερομηνίες είναι μεταγενέστερη για ασφαλισμένους οι οποίοι για να αποκτήσουν δικαίωμα σε σύνταξη χρειάζεται να συνυπολογιστούν περίοδοι ασφάλισης που πραγματοποιήθηκαν πριν από τις 5.10.1964, εάν ο αιτητής μόνο με το συνυπολογισμό τους αποκτά δικαίωμα για την παροχή, ή αν ο συνυπολογισμός αυξάνει το ύψος της σύνταξης.

Περίοδος διακοπής της απασχόλησης:

Οποιοσδήποτε δύο ημέρες διακοπής της απασχόλησης, συναπτές ή μη, που εμπίπτουν σε μια περίοδο έξι συναπτών ημερών και οποιοσδήποτε τέτοιες περιόδους διακοπής της απασχόλησης μεταξύ των οποίων δεν παρεμβάλλεται χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δεκατριών εβδομάδων απασχόλησης.

Δηλαδή, όχι μόνο να περάσει ημερολογιακό χρονικό διάστημα τουλάχιστον 13 εβδομάδων αλλά να υπάρξει και απασχόληση για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 13 εβδομάδων.

Πραγματική ασφάλιση:

Περιλαμβάνει όλες τις ασφαλιστέες αποδοχές για τις οποίες πληρώθηκαν εισφορές.

Πραγματική βασική ασφάλιση:

Αναφέρεται στις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου αναφορικά με τις οποίες έχουν καταβληθεί εισφορές μέχρι του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Συμπληρωματική ασφάλιση:

Περιλαμβάνει τις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου πέρα από το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Σχετικό έτος εισφορών:

Σε σχέση με παροχή, σημαίνει το τελευταίο έτος εισφορών πριν από το έτος παροχών που περιλαμβάνει την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να ικανοποιούνται οι σχετικές με την παροχή ασφαλιστικές προϋποθέσεις (δηλαδή για το 1ο εξάμηνο του 2024 σχετικό έτος εισφορών είναι το 2022 και για το 2ο εξάμηνο του 2024 σχετικό έτος εισφορών είναι το 2023).

Το βοήθημα κηδείας πληρώνεται για θάνατο:

- ασφαλισμένου, ανεξάρτητα από κατηγορία ασφάλισης (μισθωτού, αυτοτελώς εργαζομένου, προαιρετικά ασφαλισμένου),
- προσώπου που είχε δικαίωμα σε θεσμοθετημένη σύνταξη, σύνταξη αγικανότητας, σύνταξη χηρείας, επίδομα αγνοουμένου ή σύνταξη γονεώς και παροχή λόγω θανάτου,
- ορφανού για το οποίο πληρώνεται επίδομα ορφανίας,
- προσώπου που ήταν εξαρτώμενο ασφαλισμένου ή συνταξιούχου,
- μισθωτού του οποίου ο θάνατος προήλθε από σωματική βλάβη, η οποία προκλήθηκε από επαγγελματικό ατύχημα ή καθορισμένη νόσο που οφείλεται στην απασχόλησή του.

Σε ποιους πληρώνεται

Το βοήθημα κηδείας πληρώνεται στη χήρα ή στον χήρο προσώπου που απεβίωσε ή, αν δεν υπάρχει χήρα ή χήρος, στο πρόσωπο που ανέλαβε τα έξοδα της κηδείας. Για περισσότερες πληροφορίες για το εν λόγω θέμα, μπορείτε να επισκεφτείτε την ακόλουθη ιστοσελίδα: <https://www.gov.cy/service/voithima-kideias/>

Προϋποθέσεις

Οι ασφαλιστικές προϋποθέσεις για την πληρωμή του βοηθήματος κηδείας για θάνατο ασφαλισμένου ή εξαρτωμένου ασφαλισμένου είναι, ο ασφαλισμένος:

- να έχει πραγματική βασική ασφάλιση ίση τουλάχιστον με το 0,50 της ασφαλιστικής μονάδας και να έχουν παρέλθει τουλάχιστον 26 εβδομάδες από την εβδομάδα έναρξης της ασφάλισής του, και
- να έχει πραγματική ή εξομοιούμενη ασφάλιση ίση τουλάχιστον με το 0,39 της ασφαλιστικής μονάδας μέσα στο σχετικό έτος εισφορών.

Όταν ασφαλισμένος αποβιώσει συνέπεια εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, το βοήθημα κηδείας πληρώνεται, έστω και αν δεν ικανοποιούνται οι πιο πάνω προϋποθέσεις.

Για θάνατο συνταξιούχου ή εξαρτώμενου συνταξιούχου είναι αρκετό να πληρωνόταν σύνταξη ή να υπήρχε δικαίωμα σε σύνταξη την ημέρα του θανάτου.

Για θάνατο ορφανού για το οποίο πληρωνόταν επίδομα ορφανίας, το βοήθημα κηδείας πληρώνεται χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη προϋπόθεση.

Το ποσό του βοηθήματος

Το ποσό του βοηθήματος κηδείας καταβάλλεται υπό μορφή εφάπαξ ποσού και ισούται με το 5,6% των εκάστοτε ετήσιων βασικών ασφαλιστέων αποδοχών. Το ποσό του βοηθήματος κηδείας αναθεωρείται κάθε Ιανουάριο.

Τρόπος πληρωμής

Το βοήθημα κηδείας καταβάλλεται μέσω εμβάσματος σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου.

Διαβήματα αιτητή

Για να πληρωθεί το βοήθημα κηδείας, ο αιτητής πρέπει να υποβάλει αίτηση (έντυπο ΥΚΑ 3-013), την οποία μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ) ή Κέντρο του Πολίτη (ΚΕ.ΠΟ.) ή μέσω του διαδικτύου. Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί σε οποιοδήποτε Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ) ή Κέντρο του Πολίτη (ΚΕ.ΠΟ.) και να συνοδεύεται από όλα τα απαραίτητα πρωτότυπα ή αντίγραφα πιστοποιητικά που αναφέρονται στην αίτηση για βοήθημα κηδείας.

Προθεσμία υποβολής της αίτησης

Η αίτηση για βοήθημα κηδείας πρέπει να υποβληθεί εντός δώδεκα μηνών από την ημέρα του θανάτου. Αν η αίτηση υποβληθεί αργότερα, το βοήθημα κηδείας δεν πληρώνεται.

Προσφυγές

Εάν ο αιτητής δεν είναι ικανοποιημένος από την απόφαση του Διευθυντή των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτησή του, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση αυτή με προσφυγή του στον Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εντός 15 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση.

Εάν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

Ο αιτητής μπορεί, επίσης, να προσφύγει απευθείας στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων χωρίς να προσφύγει στον Υπουργό.

ΣΥΝΤΑΞΗ ΧΗΡΕΙΑΣ

Δικαιούχοι

Σύνταξη χηρείας δικαιούται η χήρα, η οποία κατά το χρόνο του θανάτου του συζύγου της και/ή χήρος, ο οποίος κατά το χρόνο του θανάτου της συζύγου του συζούσε με αυτόν ή αυτήν ή συντηρείτο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από αυτόν/αυτήν, νοουμένου ότι ο/η σύζυγος απεβίωσε κατά ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018, δικαιούται σύνταξη χηρείας, εάν-

(i) Ικανοποιούνται οι σχετικές ασφαλιστικές προϋποθέσεις και ο/η σύζυγος δεν είχε συμπληρώσει τη συντάξιμη ηλικία, ή

(ii) ο/η σύζυγος είχε συμπληρώσει τη συντάξιμη ηλικία και ήταν δικαιούχος σε θεσμοθετημένη σύνταξη ή θα είχε δικαίωμα σε θεσμοθετημένη σύνταξη, εάν είχε υποβάλει τη σχετική αίτηση.

Για περισσότερες πληροφορίες για το εν λόγω θέμα, μπορείτε να επισκεφτείτε την ακόλουθη ιστοσελίδα: <https://www.gov.cy/service/syntaxi-chireias/>

Προϋποθέσεις

Οι ασφαλιστικές προϋποθέσεις για την πληρωμή της σύνταξης χηρείας έχουν ως ακολούθως:

Σε περίπτωση που ο/η σύζυγος δεν είχε συμπληρώσει τη συντάξιμη ηλικία την ημέρα που απεβίωσε πρέπει:

- α. ο ασφαλισμένος να είχε συμπληρώσει πραγματική βασική ασφάλιση 3 τουλάχιστον ασφαλιστικών μονάδων και να είχαν παρέλθει 156 εβδομάδες από την εβδομάδα έναρξης της ασφάλισής του, και
- β. ο ολικός αριθμός των ασφαλιστικών μονάδων πραγματικής και εξομοιούμενης βασικής ασφάλισης του ασφαλισμένου να μην είναι κατώτερος του 25% των ετών που εμπίπτουν στη σχετική περίοδο αναφοράς.

Σε περίπτωση που ο/η σύζυγος απεβίωσε αφού είχε συμπληρώσει τη συντάξιμη ηλικία, πρέπει να ήταν δικαιούχος θεσμοθετημένης σύνταξης, ή να εδικαιούτο θεσμοθετημένη σύνταξη εάν είχε υποβάλει τη σχετική αίτηση και να έχουν παρέλθει 5 χρόνια από την ημερομηνία γάμου.

Σε περίπτωση που ο/η αποβιώσας/σα έχει τελέσει το γάμο μετά τη συμπλήρωση της συντάξιμης ηλικίας, η/ο χήρα/ος δεν δικαιούται σύνταξη χηρείας, εάν δεν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την ημερομηνία του γάμου μέχρι την ημερομηνία του θανάτου.

Σε περίπτωση που ο θάνατος προκλήθηκε από οποιοδήποτε ατύχημα, οι ασφαλιστικές προϋποθέσεις είναι, ο ασφαλισμένος:

- α. να είχε πραγματική ασφάλιση ίση τουλάχιστον με το 0,50 της ασφαλιστικής μονάδας και να έχουν παρέλθει τουλάχιστον 26 εβδομάδες από την εβδομάδα έναρξης της ασφάλισής του, και
- β. να είχε πραγματική ή εξομοιούμενη ασφάλιση ίση τουλάχιστον με το 0,39 της ασφαλιστικής μονάδας μέσα στο σχετικό έτος εισφορών.

Το ύψος της σύνταξης χηρείας

Η σύνταξη χηρείας περιλαμβάνει βασική σύνταξη και συμπληρωματική σύνταξη. Το εβδομαδιαίο ποσό της βασικής σύνταξης ισούται με το 60% της εβδομαδιαίας αξίας του ετήσιου μέσου όρου ασφαλιστικών μονάδων που έχει σε πίστη του ο/η αποβιώσας/σα ασφαλισμένος/η στη βασική του/της ασφάλιση κατά την περίοδο αναφοράς, αυξανόμενο στο 80%, 90% ή 100% όταν ο/η δικαιούχος έχει ένα, δύο ή τρεις εξαρτωμένους, αντίστοιχα. Σε περίπτωση που ο αποβιώσας ή η αποβιώσασα λάμβανε θεσμοθετημένη σύνταξη, με αναλογιστική μείωση, τότε το βασικό ύψος της σύνταξης χηρείας θα είναι ίσο με το βασικό ύψος της θεσμοθετημένης σύνταξης του αποβιώσαντος ή της αποβιώσασας χωρίς την αύξηση των εξαρτωμένων. Το ύψος αυτό αυξάνεται κατά 20%, 10% ή 10% όταν ο δικαιούχος έχει ένα, δύο ή τρεις εξαρτωμένους, αντίστοιχα.

Το εβδομαδιαίο ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης ισούται με το 60% της συμπληρωματικής θεσμοθετημένης σύνταξης ή σύνταξης ανικανότητας που καταβαλλόταν ή θα καταβαλλόταν στον αποβιώσαντα εάν ήταν δικαιούχος τέτοιας σύνταξης. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, το εβδομαδιαίο ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης ισούται με το 60% της σύνταξης ανικανότητας που θα καταβαλλόταν στον αποβιώσαντα εάν ικανοποιούσε τις σχετικές ασφαλιστικές προϋποθέσεις για τέτοια σύνταξη την ημέρα του θανάτου του -

1. ο ασφαλισμένος να είχε συμπληρώσει πραγματική βασική ασφάλιση 3 τουλάχιστον ασφαλιστικών μονάδων και να είχαν περάσει 156 εβδομάδες από την ημέρα έναρξης της ασφάλισής του, και
2. να είχε εβδομαδιαίο μέσο όρο πραγματικής και εξομοιούμενης βασικής ασφάλισης ίσο τουλάχιστον με το 25% των ετών που εμπίπτουν στη σχετική περίοδο αναφοράς.

Ασφαλισμένος/η που απεβίωσε προτού συμπληρώσει την ηλικία των 63 ετών, θεωρείται ότι έχει εισφέρει για την περίοδο από την ημέρα του θανάτου του/της μέχρι την ημέρα που θα συμπλήρωνε την ηλικία των 63 ετών.

Για σκοπούς υπολογισμού του ύψους της σύνταξης χηρείας, οι ασφαλιστές αποδοχές του/της ασφαλισμένου/ης ανατιμούνται με βάση το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών που ισχύει την ημέρα του θανάτου του/της.

Τον Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και 13η σύνταξη ίση με το 1/12 της σύνταξης που πληρώθηκε για ολόκληρο το χρόνο.

Οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο με βάση την αύξηση του γενικού επιπέδου των μισθών/ημερομισθίων και του τιμαρίθμου. (Για την περίοδο 2013-2016 η σύνταξη χηρείας δεν έτυχε αναπροσαρμογής.)

Περίοδος πληρωμής

Η σύνταξη χηρείας αρχίζει από την ημέρα του θανάτου του/της συζύγου και πληρώνεται εφ' όρου ζωής ή μέχρι που η χήρα/ο χήρος ξαναπαντρευτεί.

Χήρα/χήρος που παντρεύεται σταματά να λαμβάνει σύνταξη.

Τρόπος πληρωμής

Η σύνταξη χηρείας καταβάλλεται στο τέλος κάθε μήνα μέσω εμβάσματος σε τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου.

Πληρωμή εφάπαξ ποσού αντί σύνταξης

Χήρα/χήρος που δεν δικαιούται σύνταξη χηρείας, δικαιούται εφάπαξ ποσό ίσο με 15% της αξίας του συνόλου των ασφαλιστικών μονάδων πραγματικής και εξομοιούμενης βασικής ασφάλισης, που έχει σε πίστη του ο ασφαλισμένος και 9% της αξίας του συνόλου των ασφαλιστικών μονάδων πραγματικής και εξομοιούμενης συμπληρωματικής ασφάλισης, που είχε σε πίστη του ο αποβιώσας σύζυγος.

Οι ασφαλιστικές προϋποθέσεις για εφάπαξ ποσό χηρείας είναι:

- α. ο αποβιώσας ή η αποβιώσασα σύζυγος, ανάλογα με την περίπτωση, κατά τον χρόνο του θανάτου του/της, εάν δεν είχε συμπληρώσει τη συντάξιμη ηλικία, να είχε συμπληρώσει βασική ασφάλιση 3 τουλάχιστον ασφαλιστικών μονάδων και να είχαν παρέλθει 156 εβδομάδες από την εβδομάδα έναρξης της ασφάλισής του/της, ή
- β. ο αποβιώσας ή η αποβιώσασα σύζυγος, ανάλογα με την περίπτωση, κατά τον χρόνο του θανάτου του/της, εάν είχε συμπληρώσει τη συντάξιμη ηλικία, να είχε συμπληρώσει βασική ασφάλιση 6 τουλάχιστον ασφαλιστικών μονάδων και να είχαν παρέλθει 312 εβδομάδες από την εβδομάδα έναρξης της ασφάλισής του/της.

Σημειώνεται ότι, χήρα ή χήρος δεν δικαιούται σε εφάπαξ ποσό χηρείας εάν δικαιούται κοινωνική σύνταξη.

Διαβήματα αιτητή

Για να πάρει σύνταξη χηρείας, η χήρα ή ο χήρος πρέπει να υποβάλει αίτηση (έντυπο ΥΚΑ 3-014) την οποία μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ) ή Κέντρο του Πολίτη (ΚΕ.ΠΟ.) ή μέσω του διαδικτύου. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από όλα τα απαραίτητα πρωτότυπα ή αντίγραφα πιστοποιητικά που αναφέρονται στο έντυπο της αίτησης και να παραδοθεί σε οποιοδήποτε Επαρχιακό Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ) ή σε Κέντρο του Πολίτη (ΚΕ.ΠΟ.).

Προθεσμία υποβολής της αίτησης

Η αίτηση για σύνταξη χηρείας πρέπει να υποβληθεί εντός τριών μηνών από την ημέρα του θανάτου του/της συζύγου. Αν η αίτηση υποβληθεί εκπρόθεσμα, η σύνταξη πληρώνεται αναδρομικά μόνο για τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις, αν η αιτήτρια/ο αιτητής αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, η σύνταξη μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι δώδεκα μήνες.

Για την πληρωμή του εφάπαξ ποσού, σε περίπτωση που η αιτήτρια/ο αιτητής δεν δικαιούται σύνταξη χηρείας, η αίτηση πρέπει να υποβληθεί το αργότερο εντός τριών μηνών από την ημέρα του θανάτου του/της συζύγου. Εάν η αίτηση υποβληθεί εκπρόθεσμα, η πληρωμή του εφάπαξ ποσού μειώνεται κατά 1/120 για κάθε μήνα καθυστέρησης.

Διπλά δικαιώματα

Ασφαλισμένη/ος χήρα/ος που λαμβάνει σύνταξη χηρείας δικαιούται να πληρώνεται ταυτόχρονα και οποιαδήποτε άλλη σύνταξη ή επίδομα που δικαιούται με βάση τις δικές της/του εισφορές.

Σε περίπτωση που ασφαλισμένη/ος δικαιούται ταυτόχρονα σύνταξη χηρείας και θεσμοθετημένη σύνταξη ή σύνταξη χηρείας και σύνταξη ανικανότητας, οι δύο συντάξεις πληρώνονται ταυτόχρονα, με ορισμένους όμως περιορισμούς σε ότι αφορά το ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης.

Η αύξηση για τα εξαρτώμενα πληρώνεται στη σύνταξη στην οποία η αύξηση είναι μεγαλύτερη.

Προσφυγές

Εάν ο αιτητής/η αιτήτρια δεν είναι ικανοποιημένος/η από την απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτησή του/της, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση αυτή με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εντός 15 ημερών από την ημέρα που του/της κοινοποιήθηκε η απόφαση.

Εάν ο αιτητής/η αιτήτρια δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του/της κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

Ο αιτητής/η αιτήτρια μπορεί, επίσης, να προσφύγει απευθείας στο Ανώτατο Δικαστήριο εντός 75 ημερών από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων χωρίς να προσφύγει στον Υπουργό.

